

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 13.Gf.40.110/2025/13-II.

A felperes:

Felperes1

(Cím1)

A felperes képviselője:

Német Zoltán Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Német Zoltán ügyvéd)

(cím5)

Az alperes:

Alperes1

(Cím1)

Az alperes képviselője:

Dr. Orosz János Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Orosz János ügyvéd)

(cím6)

A per tárgya: tagi kölcsön visszafizetése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 36.G.42.865/2023/27-I. (2025. március 7.)

A fellebbezést benyújtó fél: felperes (28. sorszám) és alperes (30. sorszám)

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 1.163.193 (egymillió-százhatvanháromezer-százkilencvenhárom) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] Az alperes mint adós és a cég1 mint kölcsönadó között 2008. december 18. napján, továbbá 2008. december 31. napján 2010. december 31. napjáig tartó, határozott időre szóló kölcsönszerződések jöttek létre. A kölcsönadó a 2008. december 18. napján létrejött kölcsönszerződés alapján 23.770.000 forint kölcsönt, a 2008. december 31. napján létrejött kölcsönszerződés alapján pedig 5.700.000 forint kölcsönt adott alperes részére, aki a kölcsön átvételét a kölcsönszerződések aláírásával elismerte. A kölcsönszerződések 2. pontja értelmében az alperes legkésőbb 2010. december 31. napjáig köteles visszafizetni a kölcsönt akár egy összegben, akár a kikötött időtartamon belül – általa meghatározott tetszőleges időpontokban és összegekben – részletekben a kölcsönadó részére. A kölcsönszerződések 3. pontja szerint tekintettel arra, hogy a hitelező tagja alperesnek, a kölcsön ingyenes, ezért az alperes kamatot nem fizet a hitelezőnek.

[2] A kölcsönadó cég1, mint engedményező és felperes, mint engedményes között 2009. december 30. napján engedményezési szerződés jött létre. Az engedményezési szerződés 1. pontjában az engedményező kijelentette, hogy az alperessel szemben összesen 29.470.000 forint kölcsönösszeg erejéig az 1. számú melléklet szerinti részkövetelésekből álló követelése áll fenn. A 2. pont alapján az engedményező a követelést 29.470.000 forint vételár ellenében a felperesre ruházta át. A 8. pontban az engedményező kötelezettséget vállalt arra, hogy az engedményezési megállapodás aláírásától számított 5 napon belül az engedményezésről írásban értesíti az alperest.

[3] Az alperes a legutolsó törlesztés időpontjáig, vagyis 2022. szeptember 29. napjáig 19.100.000 forintot fizetett vissza felperesnek.

[4] A felperes 2010. május 31. és 2012. július 24. között összesen 12 alkalommal bocsátott alperes rendelkezésére különböző mértékű összegeket összesen 45.465.000 forint értékben. A felperes 9 esetben banki átutalás, 3 esetben készpénzes kifizetés formájában adta át ezeket az összegeket az alperesnek.

[5] A felperes 2023. október 16. napján kelt levelében közölte alperessel, hogy a fennálló tagi kölcsönszerződéseket a levél keltezésének napjával felmondja, amelynek következtében a felmondás hatályosulásával a teljes kölcsöntartozás egyösszegben esedékessé válik. Felszólította az alperest, hogy 2023. október 31. napjáig 55.835.000 forint követelést fizessen meg a felperes részére. Alperes a felmondást 2023. október 18. napján vette át.

[6] A felperes keresetében a 2008. december 18. napján létrejött kölcsönszerződés alapján 23.770.000 forint tőke és 20.127.949 forint késedelmi kamat, valamint 23.770.000 forint kölcsöntartozás után 2022. szeptember 30. napjától a megfizetés napjáig számított, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 301/A. § szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A 2008. december 31. napján létrejött kölcsönszerződés alapján 5.700.000 forint tőke és 11.634.087 forint késedelmi kamat, valamint 5.700.000 forint összegű kölcsöntartozás után 2022. szeptember 30. napjától a megfizetés napjáig számított, rPtk. 301/A. § szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest. A határozatlan időre létrejött kölcsönszerződések alapján 45.465.000 forint tőketartozás, 19.813.733 forint ügyleti kamattartozás, továbbá a 45.465.000 forint és 19.813.733 forint után a felmondási idő lejártát követő naptól, azaz 2023. november 3. napjától a megfizetés napjáig járó, a mindenkorijegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékének megfelelő mértékű késedelmi kamat és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Amennyiben a bíróság azt állapítja meg, hogy a határozatlan időre kötött kölcsönszerződések nem jöttek létre, kérte a bíróságot, hogy a határozatlan idejű kölcsönszerződéseket az rPtk. 215. § (1) és (3) bekezdései, valamint rPtk. 237. § (2) bekezdése alapján a határozathozatalig terjedő időre nyilvánítsa hatályossá és rendelkezzen a felek közötti szolgáltatások ellenértékének elszámolásáról. Az elszámolás keretében kötelezze alperest 45.465.000 forint tőketartozás, 19.813.733 forint ügyleti kamattartozás, valamint mindkét összeg után a felmondási idő lejártát követő naptól, azaz 2023. november 3. napjától a megfizetés napjáig járó, a mindenkorijegybanki alapkamat 8 százalékponttal növelt mértékének megfelelő mértékű késedelmi kamat felperes részére történő megfizetésére.

[7] Keresetét az rPtk. 526. § (1) és (2) bekezdésére, 232. § (1) és (3) bekezdésére, 301/A. § (1) és (2) bekezdésére alapította.

[8] Érvelése szerint a cég1 a kölcsönszerződések szerint fennálló teljes, összesen 29.470.000 forint követelését rá engedményezte. Az engedményezésről 2009. december 30. napján értesítették az alperest. Az engedményezési megállapodás 2009. december 30. napján keletkezett, vagyis a kölcsönszerződések teljesítési határideje még nem járt le, azaz késedelmi kamatok az engedményest külön kikötés nélkül is megilletik. Ha a felek az engedményezési szerződést olyan időpontban kötik meg, amikor a kötelezett rendelkezésére álló teljesítési határidő nem járt le, úgy az engedményezés folytán bekövetkezett alanycsere miatt az esetleges késedelmi kamatok az engedményest értelemszerűen külön kikötés nélkül is megilletik (BH1996/1/31). Az engedményezési megállapodás 2. pontja alapján a követelés egyetemlegesen lett átruházva, amely a járulékok átruházását is magában foglalja.

[9] A határozott időre kötött kölcsönszerződések esetében nem számít fel ügyleti kamatot, kizárólag késedelmi kamatot. Ennek oka az, hogy késedelmi kamat kizárása tekintetében a felek nem állapodtak meg. Az rPtk. 232. §-a értelmében jogi személyek esetén járna ügyleti kamat, de a felek a kölcsön ingyenességét kívánták, ezért ügyleti kamat nem számolható el a felek között. A késedelmi kamat az rPtk. 301. § és 301/A. § alapján jogszabály erejénél fogva és nem a felek megállapodása alapján jár a felperesnek. Az rPtk. 301/A. § (2) bekezdése értelmében a felek érvényesen ki sem zárhatták a késedelmi kamatot.

[10] A határozott idejű kölcsönszerződések a határozott időtartam lejártával, azaz 2010. december 31. napjával váltak esedékessé. Ezt követően az alperes az F/9. számú mellékletként csatolt banki kivonatok szerint megkezdte a kölcsönök törlesztését. 2012. január 17. napján került sor az első törlesztésre, majd 2013-ban, 2014-ben, 2015-ben, 2016-ban, 2017-ben és 2021-ben is voltak törlesztések. Alperes legutolsó visszafizetése 2022. szeptember 29. napján történt. Az egyes törlesztések között nem telt el 5 év, alperes valamennyi visszafizetésével a bírói gyakorlat alapján megszakította a követelések elévülését. A felperes az egyes alperesi befizetéseket arányosan, mindkét határozott idejű kölcsönszerződés tekintetében elszámolta az rPtk. 290. § (3) bekezdése alapján. A határozott idejű kölcsönszerződések azonos lejáráttal rendelkeznek és egyenlő mértékben terhesek és biztosítottak, így a teljesítés a követeléseket arányosan csökkenti. Felperes ennek megfelelően vezette a követelések összegszerűségét meghatározva a két kölcsöntartozás egymáshoz viszonyított arányát, amely 81% és 19%. A felperes ilyen arányban számolta el az alperesi befizetéseket határozott idejű kölcsönszerződések késedelmi kamat tartozásaiba. Az egyes alperesi törlesztéseket kizárólag a kamattartozásra tudta elszámolni az rPtk. 293. §-a alapján.

[11] A felperes 2010. május 31. és 2012. július 24. között összesen 12 alkalommal bocsátott alperes rendelkezésére különböző összegű kölcsönöket. A felperes összesen 45.465.000 forint összegű kölcsönt adott át határozatlan időre így alperesnek. Ezeket a kölcsönszerződéseket nem foglalták írásba. A határozatlan időre kötött kölcsönszerződések szóban jöttek létre a felek között, amelyek esetében kimutatható az akarategység a felek vonatkozásában, mivel a felperes a kölcsönök összegét banki kivonatokkal alátámasztottan alperes rendelkezésére bocsátotta, az alperes pedig elkezdte a tagi kölcsön visszafizetését. A 14. beadványához F/9. alatt csatolt a banki kivonatokat a határozatlan idejű tagi kölcsönök nyújtása és visszafizetése tárgyában keletkeztek. Ezekből a bizonylatokból megállapítható, hogy felperes tagi kölcsön címén adta át ezeket az összegeket az alperes részére.

[12] Kifejtette, hogy a határozatlan idejű kölcsönszerződések tekintetében a taggyűlési jóváhagyás hiánya nem eredményezi a kölcsönszerződések létre nem jöttét. De ha

a bíróság nem tartja elfogadhatónak ezt az álláspontot, másodlagosan arra hivatkozott, hogy az ügyvezető, mint álképviselő eljárása utólag ráutaló magatartással jóváhagyásra került és a kölcsönszerződések ennek megfelelően létrejöttek. A ráutaló magatartással történő jóváhagyást igazolja, hogy a hivatkozott kölcsönszerződésekből fakadó kötelezettségek megjelentek az alperesi társaság beszámolóiban. A tagi kölcsönök hosszúlejáratú kötelezettségek soraiban szerepelnek.

[13] A határozatlan időre kötött kölcsönszerződések felmondására 2023. október 16. napján került sor. A felmondási idő 2023. november 2. napján letelt, ekkor váltak egyösszegben esedékessé a kölcsöntartozások, ezért az 5 éves elévülési idő nem telt el. A követelés jogfenntartás nélküli törlesztése az egész tartozás vonatkozásában az Ptk. 327. § (1) bekezdése szerinti elismerésként értelmezendő, ezért az elévülést egészében megszakítja. Az alperes a határozott időre szóló kölcsönök törlesztését a csatolt banki kivonatok értelmében 2012. január 17. napján megkezdte, majd az egyes visszafizetések 2013-2017. között, valamint 2021-ben történtek. A legutolsó visszafizetés időpontja 2022. szeptember 29. Az egyes törlesztések között nem telt el 5 év. Hivatkozott a BH2017.7.171. számú eseti döntésre is, amely szerint a kölcsön visszafizetésének megkezdése a tartozás az rPtk. 327. § (1) bekezdés szerinti elismerésnek minősül, amely az elévülést megszakítja. A leltárba bekerülő adatok valódiságáról meg kell győződni. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 69. §-a értelmében a társaságnak a hitelezőkkel szembeni kötelezettséget tételesen egyeztetnie kell. Ha alperes betartotta a számviteli törvény előírásait, akkor sem a tagok követelése, sem a társaság kötelezettsége nem évülhet el. Felperes követelése a hosszú lejáratú kötelezettségek között lett feltüntetve a mérlegben.

[14] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte.

[15] Előadta, hogy a határozott időre kötött kölcsönszerződések 3. pontja értelmében a kölcsön ingyenes, ezért nem köteles sem ügyleti, sem pedig késedelmi kamatot fizetni felperes részére. A felek ezt a lehetőséget a kölcsön ingyenességének kikötésével kizárták. A kölcsönszerződések tárgya olyan finanszírozás volt, amely biztosította a szükséges anyagi háttérrel az építkezések megvalósításához. Az alperes egyik évben sem fizetett kamatot, ezt a felperes, mint tag minden alkalommal tudomásul vette a beszámoló elfogadásakor.

[16] A felperes kizárólag az engedményezett követelés tekintetében gyakorolhat jogokat vele szemben. A cég kizárólag a 29.470.000 forint követelést ruházta át felperes részére. Az engedményezési szerződés a követelés járulékairól nem rendelkezik, ezért azok követelésére továbbra is a cég jogosult. Felperesnek a kamatkövetelés tekintetében igazolnia kell a perbeli legitimációját, mert a kamatkövetelést az engedményezési szerződés nem tartalmazza. Emiatt felperes nemcsak az ügyleti kamatot, hanem a késedelmi kamatot sem jogosult érvényesíteni alperessel szemben.

[17] Az rPtk. 526. § (1) és (2) bekezdésének értelmezése alapján felperesi felmondás szükségtelen, mert a kölcsönszerződések határozott időre szóltak, lejáratukkal rendelkeztek.

[18] Az alperes 2022. szeptemberéig teljesítette a kölcsönszerződésekből fakadó fizetési kötelezettségeit. Jelentős, 19.100.000 forint visszafizetésére került sor az alperes tulajdonát képező ingatlan hasznosításából befolyt összeg segítségével. Ezen felül is visszafizetett még összeget, de ennek pontos mértékét nem tudta meghatározni. 2022. szeptemberét követően alperes azért nem fizette a megállapodás eredményeként a törlesztőrészeket, mert felperes vezető tisztségviselője aktívan akadályozta abban, hogy alperes hozzá tudjon férni a bankszámlájához, lehetetlenné téve ezzel a részletek banki átutalását egészen 2023. év közepéig.

[19] Az ügylet költséggel nem járt, kamatot felperes nem érvényesíthet, ezért a 19.100.000 forint alperesi részteljesítést a főtartozásra, azon belül is az rPtk. 293. §-a értelmében a régebbi, tehát a 2008. december 18. napján létrejött kölcsönszerződés tőketartozására kell elszámolni. Az elszámolásnál figyelembe kell venni az rPtk. 290. §-ának rendelkezéseit is. Ennek alapján valamennyi alperesi teljesítés a 2008. december 18. napján létrejött kölcsönszerződés tőketartozását csökkentette, mert az terheesebb alperesre nézve. Emiatt az összes alperesi teljesítés a 2008. december 18-án létrejött kölcsönszerződésre számolandó el. A kölcsönszerződések után felperest kamat nem illeti meg, ezért az alperesi teljesítés a 23.770.000 forint összegű kölcsönkövetelés tőkeösszegét csökkentette.

[20] Valamennyi alperesi teljesítés a 2008. december 18. napján létrejött kölcsönszerződés tőketartozását csökkentette. A második írásbeli kölcsönszerződést 2008. december 31. napján kötötték meg, a további felperesi utalások pedig 2010. május 31. és 2012. július 24. között teljesültek. Alperes sem a második, 5.700.000 forint kölcsönt tartalmazó szerződés, sem pedig az utalások vonatkozásában visszafizetést nem teljesített, felperes pedig fizetési felszólítást nem küldött alperes részére, így a 2008. december 31. napján megkötött kölcsönszerződésben foglalt követelés, továbbá a felperesi átutalásokra alapított követelés is elévült az rPtk. 324. § (1) bekezdése alapján. Az rPtk. 326. § (1) bekezdése szerint a kölcsönszerződésekből eredő követelések elévülésének kezdő időpontja megegyezik a követelések esedékessé válásának időpontjával. Az rPtk. 325. § (1) bekezdésében meghatározott, elévülést megszakító okok nem következtek be.

[21] A határozatlan idejű kölcsönszerződések nem jöttek létre. A kölcsönszerződés a felek akaratnyilvánításával és nem a kölcsön átadásával jöhetett volna létre, mert a kölcsönszerződés konszenzuál, nem pedig reálszerződésnek minősül. A felperesi kereset nem tartalmazza, hogy az állítólagos kölcsönszerződések hol, mikor, milyen körülmények között jöttek létre, a felek miben állapodtak meg, milyen okból nyújtott felperes kölcsönt, annak futamideje mi volt, továbbá nem derül ki a visszafizetési határidő és feltételei. Az sem tisztázott, mennyi kamatot kellett fizetni. Nem derül ki az sem, volt-e taggyűlési hozzájárulás. Életszerűtlen, hogy a felek ügyvezetői a gazdasági társaságaikon keresztül kölcsönt nyújtsanak egymásnak, mivel a felek élettársi kapcsolatban éltek egymással. Nem jött létre azzal a felperesi magatartással kölcsönszerződés, hogy felperes kölcsön megjelöléssel banki átutalást teljesített alperesnek. Az rPtk. 205. § (1) bekezdése alapján szükség van a felek egyetértésére ebben a kérdésben. A felperes által hivatkozott kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges kérdésekben való megállapodása szükséges. Ha a felek valamely lényeges kérdésben nem állapodtak meg, a szerződés nem jön létre.

[22] A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 141. § (2) bekezdésének m) pontja alapján kizárólagos taggyűlési hatáskörbe tartozik az olyan

szerződések jóváhagyása, amelyeket a társaság saját tagjával köt. A kölcsönszerződés írásba foglalása nem szükséges, de taggyűlési jóváhagyás kötelező. Felperesi ügyvezető jogi szaktudással rendelkezik. Ha tényleg létrejött volna határozatlan idejű kölcsönszerződés, úgy szerkesztett volna taggyűlési határozatot, erre azonban nem került sor. Ennek oka az volt, hogy felperes nem nyújtott tagi kölcsönt alperes részére. A taggyűlési határozatban meg kellett volna állapítani a tagi kölcsön felvételének indokait, dönteni kellett volna a kölcsön összegéről, futamidőről és kamatokról.

[23] A 45.465.000 forint és kamatai iránti követelés kapcsán elismerte, hogy 2010. május 31. és 2012. július 24. között felperes összesen 12 alkalommal bocsátott alperes rendelkezésére összesen 45.465.000 forintot. Az alperes részére érkezett különböző utalások a felperesi ügyvezető és alperesi ügyvezető érdekeltségi körébe tartozó társaságok tulajdonában álló ingatlanok finanszírozását szolgálta. A társaságok könyveiben kölcsönként szerepelnek, ténylegesen azonban ingatlanok felújítására lett fordítva, így jogilag pótbefizetésnek tekinthetők. A felek ügyvezetői élettársi közösségben éltek, kettő közös gyereket neveltek. Kettő családi vállalkozása volt a felek ügyvezetőinek, amelyek közül az egyik cég a felperesi érdekeltségbe tartozott. Itt felperes ügyvezetője 50%-os tulajdoni aránnyal rendelkezett. Volt egy másik cég, amely alperesi érdekkörhöz tartozott. Ebben a cégben az alperes ügyvezetője rendelkezett a tulajdonjog 50%-ával. A felek ügyvezetői között az volt az egyezség, hogy a családi ház és balatoni nyaraló a két cég birtokában marad és a két ingatlan építkezésével, fejlesztésével kapcsolatos költségeket ilyen konstrukcióban finanszírozzák. E tények miatt vitatta, hogy felperes tagi kölcsönt nyújtott volna a részére.

[24] A 2023. október 16. napján megküldött felmondásban felperes csupán 55.835.000 forint tagi kölcsönt követelt. Ehhez képest a keresetében ezt az összeget megnövelte az állítólagos határozatlan időre kötött kölcsönszerződésből eredő követelésével.

[25] Alperesi érvelés szerint nem létező szerződés hatályossá nyilvánítására nem kerülhet sor. Teljesítést csak létező, érvényes és hatályos szerződés alapján lehet követelni. A legnagyobb különbség az érvénytelen, valamint nem létező szerződés között, hogy az előbbihez fűződnek joghatások, az utóbbihoz viszont nem. Ha nincs szerződés, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai alapján kell a felek viszonyát rendezni annak fényében, hogy nem létező szerződésre alapítva szolgáltatást teljesítettek.

[26] Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 23.770.000 forint tőkét és 20.127.949 forint késedelmi kamatot, továbbá 23.770.000 forint után 2022. szeptember 30. napjától a megfizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összegű késedelmi kamatot, továbbá 5.700.000 forint tőkét és 11.634.087 forint késedelmi kamatot, valamint 5.700.000 forint után 2022. szeptember 30. napjától a megfizetés napjáig számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat hét százalékkal növelt összegű késedelmi kamatot.

A keresetet ezt meghaladóan elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 98.970 forint perköltséget.

[27] Az ítélete indokolásában kifejtette, hogy mindkét írásban létrejött kölcsönszerződésben foglalt kölcsön ingyenes, amely miatt alperesnek nem kellett kamatot fizetni. Ezt a kikötést nem lehet úgy értelmezni, hogy az alperes az rPtk. 301/A. § szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség alól is mentesül. Az rPtk. 207. § (1) bekezdésében foglalt elvet figyelembe véve az alperes is csak úgy érthette az ingyenességre vonatkozó szerződéses rendelkezést, hogy a pénz használatának ellenértékét, azaz az ügyleti kamatot nem kell megfizetnie a kölcsön nyújtójának. Ennek oka az, hogy az rPtk. 301. § (1) bekezdésének rendelkezései alapján a késedelmes pénzvisszafizetés még akkor is késedelmi kamatfizetési kötelezettséget keletkeztet, ha a tartozás egyébként kamatmentes. A kölcsönszerződések megkötésekor hatályban lévő Ptk. biztosította a feleknek azt a lehetőséget, hogy a felek ne tulajdonítsanak jelentőséget a visszafizetés terén bekövetkező késedelem tényének, azaz ne csak ügyleti, hanem késedelmi kamattól is mentesnek minősítsék a 2008-ban megkötött kölcsönszerződéseket. Ehhez arra lett volna szükség, hogy a késedelmi kamat alóli mentességről is kifejezetten rendelkezzenek a kölcsönszerződésekben. Ez a rendelkezés nem történt meg, ezért alperes kizárólag a pénz használatának ellenértéke, vagyis az ügyleti kamat megfizetése alól mentesül.

[28] Az rPtk. 329. § (1) bekezdése értelmében a felperes az engedményezéssel a régi jogosult helyébe lépett. Ezt a szabályt csak úgy lehet értelmezni, hogy ha az engedményezőt megillette a késedelmi kamat követelése iránti jog, akkor a felperes számára is biztosított ez a lehetőség. Nincs olyan szabály az rPtk. rendelkezései között, amelyből levezethető lenne, hogy a kölcsön lejáratára előtt átruházott követelés esetében az engedményes a késedelmes adósi teljesítés esetén nem tarthat igényt az rPtk. 301. § (1) bekezdésében foglaltakra hivatkozással a késedelem jogkövetkezményére, amely jelen esetben a késedelmi kamat. Ez az alperesi álláspont csak akkor lenne elfogadható, ha az engedményezési szerződés felei erről kifejezetten megállapodtak volna az engedményezési szerződésben.

[29] Az elsőfokú bíróság nem értett egyet azzal az alperesi érveléssel, hogy az összes alperesi teljesítés a 2008. december 18-án létrejött kölcsönszerződés tőkeösszegére számolandó el. Az alperest egyrészt a határozott időre megkötött kölcsönszerződések lejáratát követő naptól, 2009. január 1-től az rPtk. 301/A. § (2) bekezdése szerinti késedelmi kamatfizetési kötelezettség is terhelte, ezért felperes alappal számolta el az alperesi teljesítéseket az rPtk. 293. § alapján először a késedelmi kamat terhére. Másrészt figyelembe kell venni az alperesi teljesítések elszámolásánál az rPtk. 290. § (2) bekezdésében foglaltakat. A két kölcsönszerződés lejáratára azonos és egyik követelés sem biztosított kevésbé a másik követeléshez képest. Mindkét kölcsön ügyleti kamattól mentes, valamint késedelem esetére a késedelmi kamat mértéke azonos, ezért a két kölcsön azonos mértékben terhes az alperesre nézve. A kölcsön nagyobb tőkeösszege, valamint a korábbi szerződéskötési dátum nem teszi terhesebbé a 2008. december 18-án megkötött kölcsönszerződést. Nincsen továbbá adat arra nézve, hogy az alperes rendelkezett volna arról, hogy a 2008. december 18-án, vagy a 2018. december 31-én megkötött kölcsönszerződésre kéri elszámolni az aktuális teljesítését. Ezért a felperes alappal hivatkozott arra, hogy a két kölcsöntartozás egymáshoz viszonyított 81 és 19 százalékos arányában számolta el az alperesi befizetéseket a határozott idejű kölcsönszerződések késedelmi kamattartozásaiba. Ezt azt is jelenti, hogy a 2008. december 31. napján kelt kölcsönszerződés alapján fennálló felperesi követelés nem évült el, mert a 2013-2017. év folyamán, valamint 2021-ben történt alperesi teljesítések az rPtk. 327. § (1) bekezdése szerinti elismeréseként értelmezendők, ezért az elévülést egészében

megszakították. Nincs adat arra nézve, hogy az alperes a törlesztéseket az elévülésre esetleg kiható jogfenntartás mellett teljesítette volna. Az alperes nem bizonyította azt az állítását, hogy felperes ügyvezetője akadályozta volna alperest abban, hogy hozzá tudjon férni a bankszámlájához, lehetetlenné téve ezzel a részletek banki átutalását.

[30] Az elsőfokú bíróság az előzőekben részletezett indokok alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes alappal követel a 2008. december 18-án és 2008. december 31-én megkötött kölcsönszerződések alapján 23.770.000 forint tőkét és késedelmi kamatait, valamint 5.700.000 forint tőkét és késedelmi kamatait.

[31] Nem találta azonban alaposnak a 45.465.000 forint tőketartozás és kamatai iránti keresetet.

[32] Idézte az rPtk. 523. § (1) bekezdését és annak alapján vizsgálta a felperes által a keresetlevélhez F/4. alatt csatolt számlatörténeteket, F/5. alatt csatolt felmondást, a 14. sorszámú beadványához F/9. alatt csatolt számlakivonatokat és alperes beszámolóit, 23. és 24. sorszámú beadványához csatolt bevételi pénztárbizonylatokat. Úgy értékelte, hogy az a tény, hogy a 14. sorszámú felperesi beadványhoz F/9. alatt csatolt számlakivonatokon, továbbá 23. és 24. számú felperesi beadványhoz mellékelt bevételi pénztárbizonylatokon a közlemény rovatban fel lett tüntetve a tagi kölcsön, még nem igazolja azt, hogy a felperes részéről alperes rendelkezésére bocsátott összegeket tényleg tagi kölcsönnek lehet minősíteni. A felperes részéről csatolt okiratokból, így különösen az átutalási bizonylatokból nem állapítható meg az, hogy alperes is kölcsönként kívánta-e kezelni az átutalt összegeket. Ennek a kérdésnek azért kifejezetten hangsúlyos a szerepe a perbeli esetben, mivel alperes vitássá tette az átutalt összegek jogcímét. Ellenkérelme ebben a tekintetben nem merült ki a követelés pusztá vitatásában, hanem részletesen számot adott arról, hogy mi volt valójában a felek által közösen elérni kívánt cél a felperesi utalások segítségével. Előadása szerint egy közös családi üzleti konstrukció megvalósítása miatt került sor a felperesi utalásokra, szó sem volt a felek között határozatlan időre szóló kölcsönszerződésekről. Az alperesi vitatás alkalmas volt arra, hogy a bíróságban a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 279. § (1) bekezdésében biztosított mérlegelési lehetőség útján komoly kételyeket keltsen az átutalt összegek tagi kölcsöni minősítése kérdésében. Az átutalt összegek kölcsönnek történő minősítését a keresetlevélhez F/5. alatt csatolt felmondás sem támasztotta alá, mivel alperes értelmezése szerint ez a felmondás a 2008. decemberében kötött kölcsönszerződésekre vonatkozott, amelyeket állítása szerint azok határozott időtartama miatt a felperes teljesen feleslegesen mondott fel. Nem lehet beazonosítani, hogy ez a felmondás pontosan milyen kölcsönszerződésekre értendő, mert a felperes a felmondásban nem tüntette fel, hogy a szóban forgó kölcsönszerződések mikor és milyen összegben jöttek létre a felek között. Ennek azért lett volna jelentősége, mivel a felek már 2008-ban kötöttek kettő kölcsönszerződést, és alperes érvelése szerint a felmondás erre a kettő kölcsönszerződésre vonatkozott. A felperes 14. sorszámú beadványához F/10. alatt csatolt alperesi beszámolók alapján szintén nem lehet azt megállapítani, hogy a felperes által átutalt összegek jogi minősítése kérdésében a felek között akarategység jött létre. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes részéről csatolt bizonyítékok alkalmatlanok annak igazolására, hogy az alperes akarata is arra irányult, hogy a felek kölcsönként tekintsenek az átutalt összegekre. Emiatt nem állapítható meg az, hogy az átutalásokkal kapcsolatban a felek közös szándéka az volt, hogy alperes ezeket az összegeket egy későbbi időpontban – mint kölcsönt – visszafizesse a felperesnek. Az alperes helytállóan utalt arra, hogy felperesnek meg kellett volna legalább jelölnie azt, hogy mikor, milyen feltételek mellett jött létre

kölcsönszerződés az átutalások alapján a felek között. Kizárólag az átutalási bizonylatokat vizsgálva csak az állapítható meg, hogy a felperes 12 alkalommal különböző mértékű pénzösszegeket bocsátott az alperes részére. Az átutalás indokát képező közös akaratot nem lehetett tisztázni. Mivel a felperes nem bizonyította, hogy kölcsönszerződést kötött szóban az alperessel, az elsőfokú bíróság a 45.465.000 forint tőke és kamatai iránti keresetet elutasította.

[33] A perköltség viseléséről a Pp. 83. § (2) bekezdése szerint határozott.

[34] A felperes az elsőfokú ítélettel szemben előterjesztett elsődleges fellebbezési kérelmében annak keresete szerinti megváltoztatását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítására irányult.

[35] Fellebbezése indokolása szerint az elsőfokú bíróság okszerűtlenül vonta le azt a következtetést, hogy a határozatlan időre szóban megkötött kölcsönszerződések tekintetében nem lehetett igazolni, hogy azok tagi kölcsönnek minősülnek, vagy azt, hogy a felek között az átutalt összegek jogi minősítése kérdésében akarategység jött volna létre. Az elsőfokú eljárásban az alperes 2024. november 29. napján kelt beadványához csatolt A/4 számú melléklet 3. oldalán található e-mailben az alperesi törvényes képviselő a felperesi vezérigazgatónak küldött levele szerint ("úgy gondolom aktuális egy újabb tagi hitel visszafizetése a alperesből ") az alperesi ügyvezető saját maga is tagi kölcsönnek tekintette a társaság rendelkezésére bocsátott összegeket. Az alperes 2024. november 29. napján kelt előkészítő iratához mellékletként csatolt e-mailek sem a fizetések jogcíme vonatkozásában tartalmaztak információt, hanem a tagi kölcsönök alapján kapott források felhasználásának céljai vonatkozásában adtak iránymutatást. A vonatkozó bírói gyakorlat alapján semmi jelentősége nincs annak, hogy a megkapott tagi kölcsön összegeket az alperes mire használta fel, milyen további szerződés alapján adta át egy jelen perrel nem érintett harmadik személynek, a per szempontjából ezek nem relevánsak. Az elsőfokú bíróság a 2024. október 11. napján tartott tárgyaláson az anyagi pervezetése körében a bizonyítási kötelezettséget kiosztotta, az alperes azonban a kötelezettségének nem tett eleget, semmivel nem támasztotta alá, hogy a megkapott összegek milyen jogcímen kerültek átvételre, amennyiben nem tagi kölcsönnek minősülnek.

[36] A 2023. október 16. napján kelt levelével a határozatlan időre létrejött kölcsönszerződéseket felmondta és felszólította az alperest a tartozás visszafizetésére. Az elsőfokú bíróságnak az az indokolása teljesen alaptalan, hogy a felmondás a 2008. decemberében kötött kölcsönszerződésekre vonatkozott volna. A határozott idejű kölcsönszerződéseket nem kell felmondani annak érdekében, hogy esedékessé és követelhetővé váljon a kölcsöntartozás összege, a határozatlan időre létrejött kölcsönszerződések alapján fennálló tartozás viszont csak felmondás útján tehető lejárttá, esedékessé és követelhetővé, így a felmondás kizárólagos alapon is a határozatlan időtartamra létrejött kölcsönszerződésekre vonatkozhatott csak. Ugyanezt az értelmezést ismerte el az alperes a 2024. szeptember 16. napján kelt viszontválasz kiegészítés és ellenkérelem-változtatás elnevezésű iratának 5. oldalán is, ahol úgy fogalmazott, hogy a 2008. évben kötött kölcsönszerződések vitathatatlanul határozott időre jöttek létre, lejáratot tartalmaztak, annak felmondása szükségtelen.

[37] Az elsőfokú bíróság a 45.465.000 forint tagi kölcsön vonatkozásában a Pp. 237. §-a szerinti kötelezettségének nem tett eleget, mert a 2024. október 11. napján tartott tárgyaláson kiosztott bizonyítási kötelezettségek alapján a felperesnek sem a kölcsönszerződések létrejöttét, sem az átutalt összegek jogcímét nem kellett bizonyítani. Az elsőfokú bíróság is abból indulhatott ki, hogy ezek az összegek tagi kölcsönnek minősülnek. Az elsőfokú bíróság azonban később sem módosította vagy egészítette ki az anyagi pervezetést, ami a másodfokú eljárásban orvosolható.

[38] Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat nem megfelelően értékelte, ezért megalapozatlanul és okszerűtlenül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem bizonyította, hogy kölcsönszerződést kötött szóban az alperessel. Ezzel szemben a kölcsönösszegek rendelkezésre bocsátását alátámasztó, csatolt bankszámlakivonatokkal, befizetési pénztárbizonylatokkal, az alperesi visszautalások igazolásaival, valamint az alperes 2024. november 29. napján kelt beadványához csatolt e-mailben foglalt nyilatkozattal egyértelműen bizonyította a kölcsönszerződés létrejöttét.

[39] A másodlagos fellebbezési kérelem indokában megismételte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási teher kiosztása alapján abból indult ki, hogy az írásba foglalás nélkül megkötött, határozatlan idejű kölcsönszerződések tagi kölcsönnek minősülnek. Amennyiben az elsőfokú bíróságnak az ebben a körben tett alperesi nyilatkozatok okán kétsége merült volna fel, úgy a Pp. 237. §-a alapján anyagi pervezetés keretében erről tájékoztatnia kellett volna a feleket és megfelelően újra ki kellett volna osztani e körben a bizonyítási terhet. Amennyiben úgy ítéli meg az ítéltábla, hogy ez az eljárásjogi szabálysértés a másodfokú eljárás során nem orvosolható vagy nem észszerű, figyelemmel arra, hogy az erre irányuló indítvány esetén bizonyítási eljárást kell lefolytatni, úgy ez az eljárási szabálysértés megalapozza az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését.

[40] Az alperes a fellebbezésében elsődlegesen az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a teljes kereset elutasítását kérte. Másodlagos fellebbezési kérelmében a 4.670.000 forint marasztalást meghaladóan kérte a kereset elutasítását. Harmadlagos fellebbezési kérelme az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára történő utasítására irányult. A negyedleges fellebbezési kérelmében a felperes által fizetendő perköltség összegének felemelését kérte 4.007.722 forint összegre.

[41] A fellebbezés érvelése körében előadta, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének [71]-[80] bekezdéseiben foglalt megállapításai tévesek, a 2008. december 18. és a 2008. december 31. napján létrejött, határozatlan idejű kölcsönszerződések vonatkozásában.

[42] Állította, hogy a kölcsönszerződések ingyenességét több körülmény és dokumentum is alátámasztja: így maga a szerződés szövegezése, az a körülmény, hogy a hitelező az adós tagja volt, és az az elsőfokú eljárásban nem vitatott tény, hogy a peres felek ügyvezetői között a kölcsönszerződés időpontjában élettársi kapcsolat állt fenn. Annak is van jelentősége, hogy a felperesi ügyvezető ügyvéd volt már a kölcsönszerződés aláírásának

időpontjában is, míg az alperesi ügyvezető nem jogász végzettségű. Az a tény, hogy a követelés engedményezéséről szóló szerződés nem tartalmaz kamatokat, az a tény, hogy az alperesi társaság egyik évben sem fizetett kamatot, ezt a felperesi társaság, mint tag minden alkalommal elfogadta a taggyűlésen a beszámoló elfogadásakor. A felperes a peres eljárást megelőző felszólító levelében úgyszintén nem érvényesített vele szemben kamatot.

[43] A kölcsönszerződések megkötésekor hatályban lévő rPtk. biztosította a feleknek azt a lehetőséget, hogy ne tulajdonítsanak jelentőséget a visszafizetés során bekövetkező késedelem tényének, azaz ne csak ügyleti, hanem késedelmi kamattól is mentesnek minősíthessék a kölcsönszerződésüket. A diszpozitív rendelkezés alapján a felek lényegében ezzel éltek. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta és értékelte azt a tényt, hogy a felek mind a kölcsönszerződés megkötésének időpontjában, mind pedig az egyes részteljesítésekor egymással élettársi kapcsolatban álltak. Az érdekkörükbe tartozó családi cégek a felek ügyvezetőinek közös céljait, elképzeléseit valósították meg.

[44] Az alperes fenntartotta a 2024. november 29-i beadványában foglaltakat. Szerződési akarata kamatmentes kölcsön biztosítására irányult, amely kiterjedt az ügyleti és a késedelmi kamatra. Az ingyenességről a felek a törvény diszpozitív rendelkezései alapján rendelkezhettek. Abból, hogy konkrétan a késedelmi kamat szót a felek megállapodása nem tartalmazza, nem következik, hogy az eset körülményeinek mérlegelésével, továbbá valamennyi tény és bizonyíték figyelembevételével arra a következtetésre jusson az elsőfokú bíróság, hogy a késedelmi kamatot a felek nem zárták ki.

[45] Hangsúlyozta, hogy a jogi indokolásnak kiemelt jelentősége van, az ítélet törvényességét a jogszabályok helyes alkalmazása biztosítja. Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló per adatokat kétséget kizáróan nem összességében, hanem egyenként értékelte, ezért téves döntést hozott. Álláspontja szerint a késedelmi kamat vonatkozásában az elsőfokú ítélet indokolása hiányos, abból nem tűnik ki, hogy milyen okból jutott az elsőfokú bíróság a következtetésére, ezért jogszabálysértő.

[46] Az elsőfokú bíróság az engedményezési szerződés tartalmát sem megfelelően értékelte, figyelemmel arra, hogy a kölcsön nyújtására ingyenesen került sor, a felperes, mint jogutód nem érvényesíthet kamatkövetelést vele szemben. Utalt a BH1996. 422. számú bírósági döntésre, kiemelve, hogy a felperes kizárólag az engedményezett követelés tekintetében gyakorolhat jogokat vele szemben. Utalt az engedményezési szerződés 9. pontjában foglalt teljességi záradékra. A felperesi jogelőd és az alperes között létrejött kölcsönszerződés ingyenes jellege okán, az engedményezési szerződésben a kamatok és járuléakai megnevezés hiányában, továbbá az engedményezési szerződés teljesítési záradéka alapján a felperes tőle kamat igényt nem követelhet.

[47] Az elsőfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdésében foglalt kötelezettségeit, a perben jelentős tényeket nem a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásainak, illetőleg a megismert bizonyítékoknak az egybevetésével állapította meg. Tévesnek tartotta azt az elsőfokú bírósági álláspontot, mely szerint a 2008. decemberben kötött két kölcsön azonos mértékben lenne terhes a részére. Álláspontja szerint az adós szempontjából kevésbé terhes kötelezettség, amellyel kevesebb visszafizetési kötelezettsége keletkezik, bár a két kölcsönszerződés lejáratára azonos, azonban a kölcsönadott összeg

nagysága nem, ezért a 2008. december 18. napján létrejött kölcsönszerződés terhesebb, így a kölcsönösszegek visszafizetése során e szerződés tőketartozását csökkentette a visszafizetésével. Az 5.700.000 forint kölcsönre vonatkozó szerződés tekintetében visszafizetést nem teljesített, s mivel a felperes fizetési felszólítást részére nem küldött, a követelés az rPtk. 324. § (1) bekezdése alapján elévült.

[48] Az elsőfokú ítélet hiányos a teljesítés elszámolása tekintetében, mert nem tartalmazza a felperesi kereset által is elismert 19.100.000 forint összegű teljesítés elszámolását, amelyet tagi hitel visszafizetése jogcímén utalt vissza a felperesnek. Az elsőfokú bíróság a Pp. 341. és 342. §-nak megsértésével helyt adott a felperesi keresetnek és a kérelemnek megfelelően kötelezte a késedelmi kamatok megfizetésére. A késedelmi kamatok mértékének számítását, valamint a teljesítés elszámolását azonban az ítélet nem tartalmazza. A késedelmi kamatok egyösszegű meghatározása vonatkozásában az elsőfokú bíróság szintén nem tett eleget a Pp. 346. §-ban foglalt indokolási kötelezettségének.

[49] A perköltség összegének felemelésére vonatkozó fellebbezési kérelme indokául előadta, hogy az ügyvédi munkadíját az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint a pertárgyérték 10% + áfa összegben kérte megállapítani, amely 7.493.500 forint + áfa, mindösszesen 9.516.745 forint. A felperes ezzel szemben 2.448.000 forint + áfa, mindösszesen 3.108.960 forint ügyvédi munkadíjat érvényesített. Az elsőfokú bíróság a kérelmével ellentétben teljes mértékben jogszerűtlenül és indokolás nélkül, a felperesi kérelemmel egyezően állapította meg az ügyvédi munkadíjat. Az elsőfokú bíróság által megállapított részleges pernyertesség és pervesztesség aránya alapján a felperes az alperesi perköltség 61%-át, vagyis 5.805.214 forint összeget, az alperes a felperesi perköltség 39 %-át, azaz 1.212.494 forint összeget követelhet. A két összeg összevonása alapján így az alperesnek ügyvédi munkadíj címén 4.592.720 forint jár. Ebből kerülhet levonásra a felperes által előlegezett 1.500.000 forint kereseti illeték 39 %-a, azaz 585.000 forint, amely beszámításával alperest 4.007.720 forint perköltség illeti. A felperes 2024. október 10. napi beadványában 126.510.769 forint összegű keresetét 94.748.733 forint összegre leszállította, azaz 31.762.036 forint összeggel csökkentette a követelést, mely összeg vonatkozásában a felperes pervesztésnek tekintendő. A kereseti követelés leszállítását az elsőfokú ítélet a pernyertesség, pervesztesség aránya vonatkozásában teljes mértékben figyelmen kívül hagyta, ezért az alperest illető perköltség felemelése szükséges.

[50] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet alperes által megváltoztatni kért részének helybenhagyását kérte.

[51] Előadta, hogy a késedelmi kamat kizárásáról a felek nem állapodtak meg. A felek ügyvezetői közötti élettársi kapcsolatra való alperesi hivatkozása megalapozatlan, a peres felek gazdasági társaságok. Az engedményezési megállapodás a kölcsönszerződések teljesítési határidejének lejártát megelőzően került megkötésre, ezért a késedelmi kamatok az engedményest külön kikötés nélkül is megillették. Utalt ebben a körben a BH1996.1.31. számú eseti döntésre. A határozatlan időtartamú követelések felmondására 2023. október 16-án került sor, a felmondási idő 2023. november 2. napján letelt. Ekkor váltak egy összegben esedékessé a kölcsöntartozások, fogalmilag kizárt, hogy ezen követelések elévültek, hiszen az 5 éves elévülési idő nem telt el. A határozott időre kötött kölcsönszerződések 2010. december

31. napjával váltak esedékessé, az alperesi kölcsöntörlesztéseket pedig az rPtk. 290. § (3) bekezdése alapján jogosult volt egyenlő mértékben elszámolni. Ezentúl hivatkozott arra, hogy a számviteli törvény 69. §-nak megfelelően járt el, és ennek betartása mellett sem a tagok követelése, sem a társaság kötelezettsége nem évülhetett el.

[52] Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet felperes által megváltoztatni kért részének helybenhagyására irányult.

[53] Előadta, hogy ebben a körben az elsőfokú ítélet indokolása megfelelő, a határozatlan idejű kölcsönszerződések nem jöttek létre. Megismételte az ebben a körben az elsőfokú eljárásban előadott érveit. A Kúria ügyszám1 számú határozata szerint a kölcsön nyújtásának tényét a felperesnek kell bizonyítania, a bizonyítatlanság hiánya azt ő terhére esik.

[54] Az elsőfokú ítéletnek nem volt a Pp. 358. § (5) bekezdése szerint jogerőre emelkedett rendelkezése, ezért azt az ítéltábla teljes terjedelmében, a Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a fellebbezésekben és a fellebbezési ellenkérelmekben foglaltak alapján bírálta felül.

[55] A felperes és az alperes fellebbezése nem alapos.

[56] A Pp. 370. § (1) bekezdés szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelem korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősül többek között a felülbírálati jogkör alapjául szolgáló indokok kifejtése és a jelen eljárást nem érintő kivétellel fellebbező fél által megjelölt anyagi és eljárásjogi jogszabálysértés [Pp. 371. § (1) bekezdés d) pont]. Erre tekintettel a fellebbezésben előadott anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértés, vagy az ezekkel összefüggő indokok tartalmi kifejtése meghatározza a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörének kereteit és ezáltal a döntésének korlátait is.

[57] Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére nem volt ok, az elsőfokú eljárás során olyan lényeges eljárási szabálysértés nem valósult meg, amely az ügy érdemi eldöntésére kihatott, és amely orvosolására másodfokú eljárásban nem volt lehetőség. További tárgyalás és bizonyítás érdekében sem volt szükség új eljárás lefolytatására, az ügy érdemében a rendelkezésre álló adatok alapján a másodfokú bíróság a döntését meghozhatta.

[58] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, annak indokolását az alábbiak szerint kiegészítette.

[59] A felperes marasztalási keresetét valóságos tárgyi keresethalmazatban terjesztette elő, az alperest engedményesként a 2008. december 18-án és 2008. december 31-én határozott időre kötött kölcsönszerződések alapján a kölcsön tőkeösszegének visszafizetésére és késedelmi kamatok megfizetésére kérte kötelezni. Ezentúl az alperest a közöttük határozatlan időre szóban létrejött tagi kölcsönszerződések alapján kérte a részére biztosított kölcsönök tőkeösszegének visszafizetésére, ügyleti és késedelmi kamatok megfizetésére kötelezni.

[60] Az elsőfokú bíróság az rPtk. 207. § (1) bekezdésben foglalt értelmezési elvek figyelembevételével az rPtk. 201. § (1) bekezdése alapján helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a határozott idejű kölcsönszerződésekben foglalt ingyenesség kizárólag arra vonatkozhatott, hogy a kölcsön nyújtásáért ügyleti kamat ellenszolgáltatásként nem jár. A kölcsönszerződések megkötésekor hatályos rPtk. 301. § és 301/A. §-ban foglalt késedelmi kamat nem szolgáltatásért járó ellenszolgáltatás, hanem a késedelem jogkövetkezménye, így az alperes által hivatkozott körülmények ebben a körben nem bírtak jelentőséggel, mert azok értékelésének az rPtk. 201. § (1) bekezdése alapján csak abban a körben lehet szerepe, hogy a szolgáltatásért jár-e ellenszolgáltatás. Helyesen tartotta szem előtt az elsőfokú bíróság, hogy az írásban megkötött szerződésben a felek nem állapodtak meg abban, hogy az alperes a késedelembe esés időpontjától késedelmi kamat fizetésére nem köteles, mert az erre vonatkozó megállapodás hiányában akkor is köteles a késedelembe esés időpontjától az rPtk. 301. § és 301/A. § szerinti kamatot fizetni, ha a tartozás egyébként kamatmentes.

[61] Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával abban a körben is, hogy az alperes rendelkezésének hiányában a teljesítéseit a felperes az rPtk. 290. § (3) bekezdés és a 293. §-ban foglaltak szerint mindkét szerződésre arányosan volt köteles elszámolni, ezért az alperes által helyesnek tartott elszámolási mód alkalmazásából levezetett elévülési kifogás a fellebbezésben hivatkozott okból nem alapos.

[62] Az rPtk. 328. § (1) bekezdése szerint a jogosult követelését szerződéssel másra átruházhatja (engedményezés). Az rPtk. 329. § (1) bekezdése értelmében az engedményezéssel az engedményes a régi jogosult helyébe lép és átszállnak rá a követelést biztosító zálogjogból és kezességből eredő jogok is. Az engedményezés alanycsere: a régi jogosult helyébe belép a kötelemben az engedményes. A jogosulti pozíció megköveteli, hogy az engedményesre az engedményezőt megillető jogok átszálljanak. Az engedményezés tekintetében az ítéltábla az alperes által hivatkozott BH1993.2.95. számú eseti döntésben foglaltakat nem vehette figyelembe, mert a közzétett eseti döntésben megállapított tényállás a jelen perbeli tényállástól eltérő.

[63] A jelen ügyben az engedményezési szerződés megkötésére olyan időpontban került sor, amikor a teljesítési határidő még nem járt le. A felperes alappal hivatkozott a BH1996.1.31. számú eseti döntésben foglaltakra, mely szerint az engedményezés után esedékessé váló kamatok az engedményest, mint a követelés jogosultját, külön kikötés hiányában is megilletik. Az engedményezéssel a felperes valóban a tőkeösszeg vonatkozásában szerezte meg a követelést, az engedményezés időpontjában a felperesnek

kamat követelése még nem lehetett, hiszen a teljesítési határidő még nem járt le. Az engedményezéssel ugyanakkor a felperes vált a tőkeösszegekre vonatkozó követelések jogosultjává, az alperes az engedményezett követelések megfizetésével vele szemben és nem az engedményezővel szemben esett késedelembe, ezért ennek jogkövetkezményeit kizárólag az engedményes felperes érvényesíthette.

[64] Az alperes az elsőfokú bíróság felhívása ellenére számszakilag nem vitatta a felperes elszámolás eredményére tett kereseti tényállítását a teljesítés felperes által helyesnek hivatkozott elszámolási módja alapján, ezért ebben a körben sem részletesebb tényállítás megkövetelésére, bizonyításra, sem az ítélet indokolásában a felperesi elszámolás részletesebb bemutatására sem volt szükség a Pp. 266. § (1) bekezdése, 276. § (1) bekezdése és a Pp. 346. § (4) bekezdése alapján. Az elsőfokú bíróság ebben a körben sem sértette meg a Pp. 341. §-ban foglalt, az ítélet teljességéhez fűződő követelményt.

[65] Az elsőfokú bíróság a perköltségről való döntés során a Pp. 21. § (4) bekezdése szerint helyesen állapította meg a pertárgy értékét, az alperesi jogi képviselő munkadíjának mérséklése körében az indokolási kötelezettségének eleget tett. Az általa figyelembe vett szempontokkal az ítéltábla is egyetértett, mert a képviselet ellátásához szükséges és a ténylegesen kifejtett munkával arányban állóan állapította meg a munkadíjat, ezért az alperes perköltség felemelésére vonatkozó fellebbezése sem megalapozott.

[66] Az ítéltábla tájékoztatta a feleket, hogy a Pp. 369. § (4) bekezdése és a 370. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság ítéletének, illetve eljárásának az anyagi pervezetéssel összefüggő részét az anyagi jogi felülbírálat részeként vizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság anyagi pervezetése nem volt megfelelő, mert a Pp. 237. § (1) bekezdésében írt eljárási kötelezettsége ellenére nem hatott közre abban, hogy a felperes a keresetét a Pp. 170. § (2) bekezdés c) és e) pontjának megfelelően előterjessze, a kereseti kérelmeit megalapozó tényeket teljesszórően előadja.

[67] A felperes a marasztalási keresetet valóságos, tárgyi keresethalmazatban terjesztette elő, az alperest engedményesként kérte a 2008. december 18-án és december 31-én határozott időre kötött kölcsönszerződések alapján a kölcsön tőkeösszegének visszafizetésére és késedelmi kamatok megfizetésére kötelezni. Ezen túl az alperes és közötté „határozatlan időre szóban létrejött kölcsönszerződések” alapján kérte az alperest a részére biztosított kölcsönök tőkeösszegének visszafizetésére, ügyleti és késedelmi kamatok megfizetésére is kötelezni, de nem tett tényállításokat arra vonatkozóan, hogy ezeket a marasztalási kérelmeit a mely időpontban, mely személyek képviselete útján, milyen tartalommal létrejött szerződésekre alapítja. Kizárólag azt adta elő, hogy a szóban megkötött szerződések alapján milyen kölcsönösszegeket, milyen dátummal és milyen módon bocsátott az alperes rendelkezésére.

[68] Az érvényesíteni kívánt jog meghatározásához (jogállítás) a joghatást kiváltó tények állítása (tényállítás) vezet el, amelyekből együttesen és egymást kiegészítve következik a bíróság döntésére irányuló határozott kérelem tartalma. Az ítélet rendelkező része a tény- és jogállítás alapján előterjesztett határozott kereseti kérelemre adott válasz. Az ítélet jogereje a fél által kért jogvédelem tárgyára, az érvényesített jogra és az annak alapjául megjelölt tényekre terjed ki.

[69] A másodfokú bíróság ezért (a saját anyagi jogi álláspontja szerint helyes anyagi pervezetést elvégezve) a Pp. 369. § (4) bekezdése alapján a Pp. 237. § (1) bekezdése szerint tájékoztatta a feleket, hogy a felperesnek a Pp. 170. § (2) bekezdés c) és e) pontjában megkövetelteknek megfelelően a keresetét ki kell egészítenie. Tényállításait ki kell egészítenie annak előadásával, hogy az eddigi tényállításaiban szereplő szóbeli kölcsönszerződéseket a felek mikor, mely személyek képviselte útján, milyen tartalommal kötötték meg az erre vonatkozó akaratuk kölcsönös és egybehangzó kifejezésével [rPtk. 205. § (1) bekezdés]. Elő kell adnia, hogy az egyes szerződésekben milyen pénzösszeg általa való rendelkezésre bocsátásában állapodtak meg azzal, hogy azt az alperes visszafizeti (rPtk. 523. §). Meg kell jelölnie a tényállításait alátámasztó és rendelkezésére álló bizonyítékokat, bizonyítási indítványokat a Pp.-ben meghatározott módon.

[70] Az ítéltábla a Pp. 237. § (2) bekezdése értelmében tájékoztatta a feleket, hogy a szóbeli szerződések létrejöttét és azok tartalmát a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperesnek kell bizonyítani, a bizonyítás elmaradásának vagy sikertelenségének következményeit a felperes viseli. Felhívta a felperest, hogy 15 napon belül a hiányzó tényállításait, azok bizonyítékait és az azokra vonatkozó bizonyítási indítványait a tájékoztatásnak megfelelően, írásbeli beadványban jelölje meg. Figyelmeztette a felperest, hogy a nyilatkozattételre biztosított határidő elmulasztása esetén a keresetét a hiányos tartalma szerint bírálja el és a bizonyítás elmaradását a terhére értékeli. Felhívta az alperest, hogy a felperes e felhívásra benyújtott beadványában szereplő új tényállításokra, bizonyítékokra és bizonyítási indítványokra a beadvány részére való kézbesítését követő 15 napon belül írásban tegye meg a nyilatkozatait, ellenkérelme kiegészítésével. Figyelmeztette az alperest, hogy amennyiben a közölt határidőben nyilatkozatot nem tesz, a másodfokú bíróság úgy tekint, hogy a felperes új tényállításait és bizonyítékait nem vitatja és a nem vitatott tényállításokat valósnak fogadhatja el, ha annak tekintetében kételye nem merül fel (Pp. 203. §, 266. §).

[71] A felhívásra a határozatlan idejű tagi kölcsönszerződések megkötése és annak tartalma tekintetében a felperes a tényállításait továbbra is hiányosan terjesztette elő, a keresetében megjelölt 19.813.733 forint ügyleti kamat követelés iránti igény körében nem is tett tényállítást.

[72] A felperes keresetében szóbeli, határozatlan idejű tagi kölcsönszerződések alapján a szerződés teljesítésére, a kölcsön visszafizetésére és kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

[73] A kölcsönszerződések megkötésének állított időpontjában hatályos, a Gt. 141. § (2) bekezdés m) pontja szerint a taggyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik olyan szerződés megkötésének jóváhagyása, amelyet a társaság saját tagjával köt.

[74] A Gt. fenti rendelkezése a társaság működésére vonatkozó belső szervezeti szabály. E rendelkezésből következik, hogy a társaság ügyvezetőjének a szervezeti képviseleti joga a társaság belső viszonyában a taggyűlés (ami nyilvánvalóan nem minősül a társaságon kívüli harmadik személynek) jóváhagyásával korlátozott, a társaság képviseletében anélkül tagi kölcsönszerződést nem köthet.

[75] A peres felek az eljárás során egyezően nyilatkoztak arról, hogy az alperes taggyűlése a felperes által megjelölt tagi kölcsönszerződések megkötésének jóváhagyásáról taggyűlési határozatot nem hozott, annak megkötését nem hagyta jóvá. Az alperesi ügyvezető önállóan nem volt jogosult az alperes képviseletében a felperes által állított tagi kölcsönszerződések megkötésére, ezért a taggyűlés jóváhagyása nélkül az állított tagi kölcsönszerződések létre sem jöhettek, mert az ügyvezető csak álképviselőként járhatott volna el.

[76] A felperes megalapozatlanul hivatkozott arra, hogy a taggyűlés az éves beszámoló elfogadásáról hozott döntésével jóváhagyta az ügyvezető által a jóváhagyása nélkül kötött tagi kölcsönszerződéseket, mert azoknak a döntéseknek eltérő a tárgya, nem a tagi kölcsönszerződések napirendi pontként való megtárgyalása alapján hoz a taggyűlés döntést a megkötésének jóváhagyásáról.

[77] A határozatlan időre kötött szerződések létrejöttét és azok tartalmát a Pp. 265. § (1) bekezdése alapján a felperes a bizonyítási kötelezettsége ellenére nem tudta bizonyítani, ezért nem illette meg az a jogosultság, hogy a határozatlan idejű tagi kölcsönszerződések alapján kérje az alperes teljesítésre kötelezését. Az ítéltábla kiemeli, hogy a Pp. 360. § (1) bekezdésében foglalt anyagi jogerő hatás az erről hozott érdemi döntéshez fűződik.

[78] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben eltérő indokolással a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[79] A felperes és az alperes fellebbezése sem vezetett eredményre, az ítéltábla a perköltségviselésről a Pp. 83. § (2) bekezdésében foglaltak szerint a pernyertesség, pervesztesség aránya alapján döntött. Az eredménytelenül fellebbező felek az általuk lerótt fellebbezési illetéket kötelesek viselni A fellebbezések alapján az összes pertárgyérték 74.935.000 forint volt, ezért a felperes 40%-ban, míg az alperes 60%-ban lett pernyertes. A

másodfokú eljárásban 29.470.000 forint pertárgyérték tekintetében pernyertes felperes a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 3. § (1) bekezdés a)-c) pontjai alapján 1.084.100 forint + áfa, összesen 1.376.804 forint összegű ügyvédi munkadíjra tarthatna igényt. Az alperes a másodfokú eljárásban 45.465.000 forint pertárgyérték tekintetében lett pernyertes, de a csatolt megbízási szerződés szerint ennek 10%-a + áfa, azaz 4.546.500 forint + áfa összegben felszámított ügyvédi munkadíjat az ítéltábla az IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján 2.000.000 forint + áfa, azaz 2.540.000 forint összegre mérsékelte a képviselőlet ellátásához szükséges és ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban állóan, így a feleket megillető perköltségek egybeszámításával a felperest 1.163.190 forint perköltség megfizetésére kötelezte az alperes részére.

Budapest, 2025. november 12.

Dr. Pusztai Anita s.k.

a tanács elnöke

Dr. Ócsai Beatrix Márta s.k.

előadó bíró

Dr. Bleier Judit s.k.

bíró